

НАУКОВА ДИСКУСІЯ

SCIENTIFIC DISCUSSION

УДК 657

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

М.Д. Корінько, д.е.н., професор

*Державний вищий навчальний заклад**«Національна академія статистики, бухгалтерського обліку та аудиту», Київ, Україна*

Корінько М.Д. Організація бухгалтерського обліку діяльності кредитних спілок України.

У публікації розглянуто основні нормативно-правові акти, що затверджують та визначають організаційні, методичні та інші особливості ведення бухгалтерського обліку у кредитних спілках. Досліджено поняття «організація бухгалтерського обліку» та «організаційне забезпечення», що дозволило структурувати підходи до детермінації цих понять різними науковцями та сформулювати власне визначення цих понять. Ідентифіковано основні напрями організаційного забезпечення бухгалтерського обліку діяльності кредитних спілок України, які включають в себе регламентацію облікового апарату та регламентацію облікового процесу. Запропоновано внутрішні регламенти бухгалтерського обліку діяльності кредитних спілок для кожного напрямку організаційного забезпечення та визначено сферу їх дії.

Ключові слова: бухгалтерський облік, організація бухгалтерського обліку, організаційне забезпечення, кредитна спілка, облікові регламенти

Корінько Н.Д. Организация бухгалтерского учета деятельности кредитных союзов Украины.

В публикации рассмотрены основные нормативно-правовые акты, которые утверждают и определяют организационные, методические и другие особенности ведения бухгалтерского учета в кредитных союзах. Исследовано понятие «организация бухгалтерского учета» и «организационное обеспечение», что позволило структурировать подходы к детерминации этих понятий различными учеными и сформулировать собственное определение этих понятий. Идентифицированы основные направления организационного обеспечения бухгалтерского учета деятельности кредитных союзов Украины, которые включают в себя регламентацию учетного аппарата и регламентации учетного процесса. Предложенные внутренние регламенты бухгалтерского учета деятельности кредитных союзов для каждого направления организационного обеспечения и определена сфера их действия.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, организация бухгалтерского учета, организационное обеспечение, кредитный союз, учетные регламенты

Korinko M.D. Organization of accounting of credit unions activities of Ukraine.

The publication examines the main legal acts that approve and define the organizational, methodological and other features of accounting in credit unions. The concept of "accounting organization" and "organizational support" was investigated, which made it possible to structure approaches to the determination of these concepts by different scholars and formulate their own definition of these concepts. Determined the basic directions of organizational support of accounting of activity of credit unions of Ukraine, which include the regulation of the accounting apparatus and the regulation of the accounting process. The internal rules of accounting of activity of credit unions for each direction of organizational support are offered and defined the sphere of their activity.

Keywords: accounting, organization of accounting, organizational support, credit union, accounting regulations

Всі суб'єкти господарювання, які створені відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, або ж МСФЗ у порядку, визначеному чинним законодавством [1].

Діяльність кредитних спілок, як фінансових установ, має специфіку, пов'язану з наявністю низки нормативно-правових актів, що регулюють всі аспекти їх діяльності, зокрема, ведення бухгалтерського обліку та складання звітності, які розробляються та затверджуються контролюючими органами. Законодавством України визначено, що відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення господарських операцій у первинних документах, несе власник (власники) або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво установою згідно законодавства та установчих документів [1]. Виходячи із вищенаведеного, завданням, яке виникає ще до початку діяльності кредитної спілки, є планування організації бухгалтерського обліку. У процесі реалізації цього завдання є потреба врахувати всі вимоги чинного законодавства, що закріплені на різних рівнях нормативно-правового регулювання та обрати оптимальну модель ведення бухгалтерського обліку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Соціальна Дослідженням актуальних питань організації обліку, зокрема, організації бухгалтерського обліку присвячені роботи таких науковців як Бутинець Ф.Ф., Войналович О.П., Івахненко С.В., Кундря-Висоцька О.П., Лень В.С., Маргуліс А.Ш., Безруких П.С., Завгородній В.П., Качмар О.В. та інші. Відзначаючи значний внесок вищезазначених науковців за напрямом

дослідження, доцільно зазначити, що стан організаційного забезпечення бухгалтерського обліку кредитних спілок в Україні зумовлює потребу додаткового поглибленого вивчення у зв'язку із соціальною спрямованістю цих установ, чим і обґрунтовується актуальність дослідження.

Метою статті є дослідження специфіки організаційного забезпечення діяльності кредитних спілок в Україні та виокремлення

головних регламентів у процесі організації бухгалтерського обліку кредитних спілок.

Виклад основного матеріалу дослідження

Діючі в Україні нормативно-правові акти, що затверджують та визначають організаційні, методичні та інші особливості ведення бухгалтерського обліку у кредитних спілках зображені у табл. 1.

Таблиця 1. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку у кредитних спілках

№	Рівень	Нормативно-правові документи
1		Загальнодержавний блок нормативно-правового регулювання
1.1	I Рівень	<ul style="list-style-type: none"> – Конституція України; – Цивільний кодекс України; – Господарський кодекс України; – Податковий кодекс України; – Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» – Закон України «Про кредитні спілки» – Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»
1.2	II Рівень	<ul style="list-style-type: none"> – Постанова КМУ «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності»; – Розпорядження КМУ «Про схвалення Стратегії застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні»;
1.3	III Рівень	<ul style="list-style-type: none"> – НП(С)БО; – П(С)БО; – МСФЗ; – МСБО; – Наказ МФУ № 302 від 29.11.2000 «Про примітки до річної фінансової звітності»; – Наказ МФУ №291 від 30.11.1999р. «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування».
1.4	IV Рівень	<ul style="list-style-type: none"> – Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 18.12.2003 р. № 171 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо ведення бухгалтерського обліку кредитною спілкою та об'єднаною кредитною спілкою»; – Рішення АПУ «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо проведення аудиту фінансової звітності кредитних спілок відповідно до Міжнародних стандартів аудиту» № 260/6 від 01.11.2012р.; – Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 25 грудня 2003 року N 177 «Про затвердження Порядку складання та подання звітності кредитними спілками та об'єднаними кредитними спілками до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг».
2		Підприємницький блок нормативно-правового регулювання
2.1	V Рівень	<ul style="list-style-type: none"> – Наказ про облікову політику у КС; – Накази, рішення, розпорядження щодо ведення бухгалтерського обліку та складання звітності у кредитній спілці.

Джерело: Власна розробка автора

Отже, чинні законодавчі та нормативні акти доцільно групувати у два основні блоки:

— перший – загальнодержавний,

— другий – підприємницький.

Загальнодержавний блок включає в себе декілька рівнів. На першому рівні знаходяться закони та кодекси України, що містять чітко визначені головні правила та норми щодо ведення бухгалтерського обліку, а також складання звітності.

На наступному рівні знаходяться підзаконні нормативні документи – постанови, накази КМУ, Держкомстату, Президента України, МФУ, тощо.

До третього рівня відносяться МСФЗ, МСБО, П(С)БО, НП(С)БО. Доцільно зазначити, що багато

науковців об'єднують рівень підзаконних нормативних документів з даним рівнем. Але його особливістю є саме цільова направленість на регулювання бухгалтерського обліку в цілому, а не окремих галузевих питань. Деякі науковці виділяють МСФЗ та МСБО у окремий блок, який називають міжнародним, та ставлять вище загальнодержавного, але варто відмітити що МСФЗ та МСБО є лише загальнозживаними рекомендаціями Ради з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та абсолютно не є нормами міжнародного права, а відповідно не мають превалюючої ролі перед законами України.

Ще одним рівнем нормативно-правового регулювання є методичні рекомендації МФУ, та

інших галузевих відомств та інституцій, які розробляються із врахуванням норм П(С)БО. Такими документами є розпорядження, накази, положення, методичні рекомендації ДФП, НКФП, НКЦПФР, тощо. Цей рівень призначений для офіційного тлумачення уніфікованих вимог та правил бухгалтерського обліку у галузях.

Другим блоком є рівень кредитної спілки, названий у процесі дослідження – підприємницьким. Цей блок нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку кредитної спілки напряму пов'язаний з організаційним забезпеченням бухгалтерського обліку кредитної спілки.

Вивчення процесу організації бухгалтерського обліку кредитної спілки передбачає ідентифікацію понять «організація» та «організація бухгалтерського обліку». Так, поняття «організація» має різні змістовні відтінки. У найзагальнішому вигляді це упорядкування, налагодження певної системи. Організація передбачає досягнення та збереження стану певної впорядкованості елементів (вузлів) системи в цілому, підтримання якісної її визначеності [1].

Дефініція ж поняття «організація бухгалтерського обліку» не є чітко визначеною, погляди науковців щодо цього терміну відрізняються (табл. 2).

Таблиця 2. Визначення дефініції поняття «організація бухгалтерського обліку»

Автор	Визначення
Безруких П.С. [2]	Науково-обгрунтована сукупність умов, за якої найбільш економно і раціонально здійснюється збір, обробка і збереження облікової інформації в умовах оперативного контролю за правильним використанням засобів на підприємстві
Бутинець Ф.Ф. [3]	Сукупність заходів власника підприємства, які мають цілеспрямований характер щодо створення, забезпечення, постійного впорядкування і вдосконалення функціонування системи бухгалтерського обліку та здійснення його процесу на підприємстві
Войналович О.П. [4]	Сукупність заходів із упорядкування облікової роботи, які здійснює адміністрація підприємства та бухгалтер за дорученням власника з метою забезпечення виконання завдань бухгалтерського обліку на відповідному етапі розвитку суспільства
Івахненко С.В. [5]	До першої групи автор відносить тлумачення організації бухгалтерського обліку як побудови системи обліку, до другої — визначення, у яких використовується системний підхід до організації обліку як важливої функції управління, до третьої — визначення організації обліку як управління обліковим персоналом
Кундря-Висоцька О.П. [6]	Цілеспрямоване вдосконалення механізму, структури і процесів обліку, впорядкування всіх елементів системи бухгалтерського обліку
Лень В.С. [7]	Сукупність дій зі створення цілісної системи бухгалтерського обліку, підтримання і підвищення її організованості, функціонування якої спрямоване на забезпечення інформаційних потреб користувачів облікової інформації, включаючи вибір форм організації та формування матеріального й інформаційного забезпечення облікового процесу
Маргуліс А.Ш. [8]	Система документування операцій і документообігу, встановлення графіку облікових робіт, тобто правил і термінів надання і обробки первинних документів і внутрішньовиробничої звітності, побудови плану рахунків і вибір форми рахівництва; систему узагальнення рахункових записів, контролю за здійсненням господарських операцій, забезпечення підприємства обгрунтованими нормативами і кошторисами витрат, нормами запасів оборотних засобів і плановими калькуляціями; побудову облікового апарату і визначення виконуваних ним функцій при централізації обліку у виробничих об'єднаннях (комбінатах, підприємствах), а в окремих випадках – децентралізація його по цехах великих заводів
Островерха Р.Е. [9]	Сукупність цілеспрямованих процесів або дій зі створення, функціонування, упорядкування та постійного удосконалення системи бухгалтерського обліку з метою забезпечення внутрішніх та зовнішніх користувачів обліково-економічною інформацією, необхідною для прийняття управлінських рішень.
Сльозко Т.М. [10]	Науково- обгрунтована сукупність умов, за яких найбільш економно і раціонально здійснюється збір, обробка і зберігання бухгалтерської інформації з метою оперативного контролю за правильним використанням майна підприємства та надання користувачам неупередженої фінансової звітності.
Сопко В.В. [11]	Система методів, способів та заходів, які забезпечують оптимальне функціонування бухгалтерського обліку та подальший його розвиток
Шмігель О.Д. [12]	Цілеспрямоване упорядкування і удосконалення методології і техніки бухгалтерського обліку, а також робочих процесів збору первинної обліково-економічної інформації, її обробка, узагальнення і отримання відомостей, необхідних для управління підприємством.
Коренева О.Г., Мірошниченко О.В., Савченко Т.Г. [13]	Науково обгрунтована система умов та елементів побудови облікового процесу з метою отримання достовірної та своєчасної інформації про діяльність підприємства.

Джерело: Складено автором за матеріалами [2-13]

Детермінуючи поняття організації обліку, відображають загальну специфіку поняття науковці використовують характеристики, які (табл. 3).

Таблиця 3. Умовні характеристики поняття «організація бухгалтерського обліку»

Автор	Безруких П.С.	Бутинець Ф.Ф.	Войналович О.П.	Івахненко С.В.	Кундря-Висоцька О.П.	Лень В.С.	Маргуліс А.Ш.	Островерха Р.Б.	Сльозко Т.М.	Сопко В.В.	Шмігель О.Д.	Коренева О.Г., Мірошніченко О.	Разом
Характеристика													
Сукупність умов	+								+				2
Сукупність заходів/дій		+	+			+	+	+		+			6
Побудова/вдосконалення системи обліку/облікового процесу				+	+						+	+	4

Джерело: Складено автором за матеріалами [2-13]

За даними табл. 2, 3 встановлено, що переважна більшість науковців характеризують організацію бухгалтерського обліку як сукупність дій чи заходів щодо створення, забезпечення, постійного впорядкування та постійного вдосконалення системи бухгалтерського обліку. Трохи менша кількість науковців ототожнюють організацію бухгалтерського обліку з процесом побудови чи вдосконалення системи обліку та облікового процесу. І ще менша частка науковців вважають, що організація бухгалтерського обліку є сукупністю умов, за яких найефективніше виконуються функції бухгалтерського обліку.

Враховуючи всі вищевведені погляди, вважаємо що організація бухгалтерського обліку: це система безперервних та цілеспрямованих заходів з розробки, впровадження, забезпечення, реалізації, та постійного вдосконалення системи бухгалтерського обліку найбільш економічно доцільним шляхом.

Окремі науковці використовують поняття «організаційне забезпечення», яке є загальнонауковим, та має значну кількість визначень (табл. 4).

Таблиця 4. Дефініція поняття «організаційне забезпечення»

№	Автор	Визначення
1	Гнатишин Л.Б., Прокопишин О.С. [14]	Це розробка та впровадження організаційних регламентів, нормування праці облікових працівників тощо
2	Завгородній В.П., Сопко В.В. [11]	Це структура облікового апарату, зміст його завдань і функцій, регламентація облікового, контрольного й аналітичного процесів та роботи самого апарату
3	Сльозко Т.М. [10]	Це структура облікового апарату, зміст його завдань і функцій, регламентація апарату бухгалтерії і других підрозділів, зайнятих обліком та контролем, організаційна регламентація облікового та контрольного процесів, організаційна регламентація функцій бухгалтерії та інших підрозділів апарату управління, організаційна регламентація праці фахівців з обліку
4	Воронцова І.І. [15]	Вміщує в собі положення про організацію внутрішнього контролю, трудові договори та посадові інструкції контролерів, штатний розпис, організаційний підрозділ контролю, перелік робочих документів, що складаються контролерами та графік їх документообігу тощо
5	Моисеєнко Е.В., Лаврушина Е.Г. [16]	Сукупність документів, що встановлюють організаційну структуру, права та обов'язки користувачів та експлуатаційного персоналу автоматизованої системи в умовах функціонування, перевірки та забезпечення роботоспроможності автоматизованої системи
6	Буйницька О.П. [17]	Структура управління на конкретному підприємстві, а також в межах цієї структури функції та задачі відповідних служб та відомств. Сукупність методів та засобів, що регламентують взаємодію робітників з технічними засобами та між собою в процесі розробки та експлуатації... системи
7	Андреева В.І. [18]	Положення, інструкції, накази, кваліфікаційні вимоги та інші документи, що регламентують організаційну структуру роботи системи, і їх взаємодію з комплексом засобів системи
8	Островерхова Г.В. [19]	Узгодження по місцю, часу і меті сумісне функціонування окремих виконавців, колективів і технічних засобів. Воно повинно здійснюватися і регулюватися деякими правилами взаємодії, які утворюють правовий та моральний кодекс і складають основу правового забезпечення.
9	Кардашевський В.В. [20]	Сукупність заходів, що проводяться суб'єктом управління, які організовано у відповідності до діючого законодавства щодо реалізації об'єктом управління прийнятого управлінського рішення в умовах конкретної оперативної обстановки, що склалася.
10	Єрмошенко М.М. [21]	Це створення всіх необхідних умов для нормального функціонування ..., забезпечення кадровими, фінансовими, матеріально-технічними та іншими ресурсами

Джерело: Складено автором за матеріалами [10, 11, 14-21]

У табл. 4 наведено погляди вчених на визначення поняття «організаційне забезпечення» вчених як облікового напрямку так і інших наукових напрямків. Всі вищезазначені

визначення різняться між собою, але в той же час їх можна згрупувати за підходом до детермінації поняття (табл. 5).

Таблиця 5. Аналіз підходів до визначення поняття «організаційне забезпечення»

Підхід	Автор	Структурний	Нормативний	Процесуальний
	Гнатишин Л.Б., Прокопишин О.С.		+	
	Завгородній В.П., Сопко В.В.	+	+	
	Сльозко Т.М.	+	+	
	Воронцова І.І.		+	
	Моисеєнко Е.В., Лаврушина Е.Г.	+		
	Буйницька О.П.	+	+	
	Андреева В. И.		+	
	Островерхова Г.В.		+	
	Кардашевский В.В.			+
	Єрмошенко М.М.			+
Разом		4	7	2

Джерело: Складено автором за матеріалами [10, 11, 14-21]

Нормативний підхід використовується більшістю науковців, він характеризується спрямованістю на організаційні регламенти конкретної установи, до яких відносяться різноманітні положення, інструкції, накази, кваліфікаційні вимоги тощо.

Структурний підхід відрізняється від інших тим, що акцентується увага на структурі облікового апарату, змісті його завдань та функцій.

Процесуальний підхід передбачає сукупність заходів або дій для створення необхідних (організаційних) умов функціонування системи бухгалтерського обліку.

За результатами аналізу вищенаведеного з урахуванням головних переваг кожного із визначень, вважаємо за доцільне надати власне визначення поняття «організаційне забезпечення». Під цим поняттям, вважаємо за доцільне, розуміти систему заходів з розробки, впровадження та розвитку згідно вимог законодавства та бухгалтерського обліку як науки, організаційних регламентів (положень, інструкцій, наказів, кваліфікаційних вимог та інших документів), які встановлюють: структуру облікового апарату, зміст його завдань і функцій, регламентацію робіт облікового, контрольного та аналітичного процесів.

Відповідно визначенню, організаційне забезпечення включає в себе два напрямки:

1. Регламентацію облікового апарату;

2. Регламентацію облікового процесу.

Перший напрям реалізується через підготовку регламентів, які визначають структуру облікового апарату, завдання та функції облікового апарату, права та обов'язки облікового апарату (в т.ч. нормування праці), канали комунікації (як всередині облікового апарату, так і при комунікації з іншими структурними підрозділами організації).

Напрямок регламентації облікового процесу повинен включати регламентацію кожного етапу бухгалтерського обліку: спостереження, вимірювання, реєстрацію, групування та систематизацію, узагальнення.

Кожен з етапів бухгалтерського обліку проявляється через відповідні елементи методу бухгалтерського обліку. Які в свою чергу спрямовано на об'єкти бухгалтерського обліку. Адже, саме від специфіки об'єктів бухгалтерського обліку будуть залежати особливості організації бухгалтерського обліку.

Доцільно зробити наголос на тому, що організація бухгалтерського обліку кредитних спілок напряму залежить від внутрішніх регламентів облікового процесу.

Організація бухгалтерського обліку кредитної спілки може включати в себе регламенти, які наведено у табл. 6.

Таблиця 6. Регламенти організаційного забезпечення бухгалтерського обліку кредитних спілок

Напрямок організаційного забезпечення	Назва організаційного регламенту	Сфера дії
1	2	3
Регламентація облікового апарату	Положення (Наказ) про бухгалтерію	Визначається обліковий апарат, його структура, функції, завдання, права та обов'язки.

Продовження таблиці 6

1	2	3
	Положення про фінансове управління	Визначаються вимоги до звітності про фінансово-господарську діяльність кредитної спілки за рік, що представляється загальним зборам членів кредитної спілки для затвердження
	Посадові інструкції працівників облікового апарату	Визначення посадових обов'язків, прав та інших обов'язків працівників облікового апарату.
	Регламенти робочого дня працівників облікового апарату	Визначення організаційних моментів (графік роботи, в т.ч. у святкові дні, тощо)
	Інші регламенти	Будь-які внутрішні документи, які затверджують організацію роботи працівників облікового апарату КС.
Регламентация облікового процесу	Положення (Наказ) про облікову політику	Головний, внутрішній регламент кредитної спілки, який визначає основні норми та правила ведення бухгалтерського обліку у кредитній спілці.
	Положення про документообіг	Визначення порядку обігу, обліку, обробки, зберігання та використання у кредитній спілці документів та іншої інформації в паперовому та електронному вигляді, у тому числі порядок доступу та збереження інформації при використанні комплексної інформаційної системи надання кредитною спілкою фінансових послуг
	Методичні рекомендації (регламенти) з обліку окремих об'єктів обліку	Окремо розроблені регламенти кредитної спілки, які регулюють облік конкретних об'єктів (Регламент з обліку активних операцій кредитної спілки)
	Інші регламенти	Будь-які внутрішні документи, які затверджують організацію облікового процесу КС.

Джерело: Власна розробка автора

Регламенти, зазначені у табл. 6, в залежності від обсягу діяльності кредитної спілки, доцільно представити у виді додатків до Положення (Наказу) про облікову політику кредитної спілки.

Висновки

Таким чином, за результатами дослідження процесу організації бухгалтерського обліку діяльності кредитних спілок в Україні, доцільно узагальнити отримані результати:

- нормативно-правове поле бухгалтерського обліку кредитних спілок є багаторівневим, та характеризується значною кількістю нормативних документів;
- аналіз детермінації понять «організація обліку» та «організація бухгалтерського обліку» кредитних спілок надав можливість запропонувати альтернативні визначення цих понять. Так, організація бухгалтерського обліку це система безперервних та ціленаправлених заходів з розробки, впровадження, забезпечення, реалізації, та постійного вдосконалення системи бухгалтерського обліку найбільш економічно доцільним шляхом. Під поняттям «організація бухгалтерського обліку» слід розуміти систему заходів з розробки, впровадження та розвитку згідно вимогам законодавства та бухгалтерського обліку як науки, організаційних регламентів (положень, інструкцій, наказів, кваліфікаційних вимог та інших документів), які встановлюють структуру облікового апарату, зміст його

завдань і функцій, регламентують обліковий, контрольний та аналітичний процеси.

— сучасний стан організації бухгалтерського обліку кредитних спілок зумовлює потребу висвітлення підходів до організації бухгалтерського обліку, перш за все, специфічних об'єктів обліку кредитних спілок, шляхом розроблення організаційних регламентів. Осмислення сутності грошей як «міри життя» стає основою обґрунтування новітнього еталона вартості. Цим еталоном здатна бути біологічна енергія у вигляді 1 т (1 ц) пшениці. Запровадження цього еталона спроможне стати рятівним для сучасного людства, надаючи відповідні якості облікові, парадигма якого змінюється під впливом модифікації його метрологічних засад.

За основу розвитку методології обліку взято ідеї рівновеликих величин, енергетичної рівності класів, фізико-економічної рівноваги капіталів та ін. Впливаючи на становлення принципово нової облікової парадигми, запровадження соціально відповідального господарювання у той же час змінює методологію обліку. Таке окреслення концептуальних засад обліку стає передумовою побудови балансових узагальнень, які мають адекватно віддзеркалювати соціальну відповідальність чи, навпаки, безвідповідальність суб'єктів господарювання.

Пропонована модель балансового узагальнення передбачає надання інформації, яка дозволяє забезпечувати соціально відповідальне створення і розподіл сукупного продукту на макро- та мікро-економічному рівнях господарювання. Отримання

цієї інформації з метою контролю надає можливості дотримання граничних рівнів ентропії, запобігаючи виходу за межі її порогових значень.

Викладені положення відкривають перспективу інформаційного забезпечення соціально відповідального господарювання, дозволяючи скеровувати суспільно-господарський розвиток на захист інтересів нащадків.

Abstract

The activities of credit unions are related to a number of regulations that regulate all aspects of their activities, in particular, accounting and reporting. An important task that arises before the start activities of the credit union, is the planning of the organization of accounting. In the process of implementing this task there is a need to take into account all the requirements of the current legislation, which are enshrined at different levels of regulatory regulation and choose the optimal model of accounting.

The purpose of the article is to study the specifics of organizational support for the activities of credit unions in Ukraine and to identify the main regulations in the process of organizing accounting of credit unions.

The study of the process of organizing the accounting of a credit union involves the identification of the concepts of "organization of accounting" and "organizational support". The concept of "organization of accounting" has various meaningful shades. Given the diverse views of scholars, we believe that the organization of accounting as a system of continuous and purposeful measures for the development, implementation, maintenance, implementation, and continuous improvement of the accounting system by the most cost-effective way.

Under the organizational support, we understand the system of measures for development, implementation and development in accordance with the requirements of legislation and accounting as a science, organizational regulations (regulations, instructions, orders, qualification requirements and other documents), which establish the structure of the accounting instrument, the content of its tasks and functions, accounting, control and analytical processes regulation.

According to the definition, organizational support includes the regulation of the accounting apparatus and the regulation of the accounting process.

Each of the stages of accounting is manifested through the relevant elements of the method of accounting. Which in turn is aimed at objects of accounting. After all, it is from the specifics of the accounting objects depends on the features of the organization of accounting.

Thus, the current state of the organization of accounting of credit unions causes the need to highlight the approaches to the organization of accounting, especially the specific objects of accounting credit unions, through the development of organizational regulations.

JEL Classification: M40, G20.

Список літератури:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99р. №996-IV зі змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
2. Учебник. Под ред. П.С. Безруких. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: Бухгалтерский учет, 2002. – 719 с.
3. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік в Україні / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ЖДТУ, 2003. – 524 с.
4. Войналович О.П. Організація бухгалтерського обліку: теоретико-методологічні засади: дис. канд. екон. наук: 08.06.04 / Войналович Олена Петрівна. – Київ, 2006. – 189 с.
5. Івахненко С.В. Інформаційні технології аудиту та внутрішньогосподарського контролю в контексті світової інтеграції: наукове видання: монографія/ С.В. Івахненко. – Житомир: ПП «Рута», 2010. – 432 с.
6. Кундря-Висоцька О.П. Організація обліку в системі корпоративного управління: монографія / О.П. Кундря-Висоцька; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. – К., 2010. – 271 с. – Бібліогр.: 112 назв - укр.
7. Лень В.С., Гливенко В.В. Звітність підприємства: Підручник. 3-тє вид. – К.:Каравела, 2010. – 672 с. (12).
8. Маргулис А.Ш. Бухгалтерский учет в СССР – функция государственного управления / А.Ш. Маргулис // Бухгалтерский учет. – 1957. – № 10. – С. 10-17.
9. Островерха Р.Е. Організація обліку: навч.-метод. посіб. / Р.Е. Островерха; Держ. податк. адмін. України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2008. – 318 с. – Бібліогр.: С. 300-306. – укр.

10. Сльозко Т.М. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень: теорія і практика. К.: Центр учбової літератури, 2013. – 304 с.
11. Сопко В., Завгородній В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: Підручник. – К.: КНЕУ, 2000. – 260 с.; іл.
12. Шмигель А.Д. Организация бухгалтерского учета в промышленности / А.Д. Шмигель. – К.: «Вища школа», 1978. – 208 с.
13. Коренева О.Г. Організація обліку в банку [Текст]: навч. посіб. / О.Г. Коренева, О.В. Мірошниченко, Т.Г. Савченко. – Суми: УАБС НБУ, 2008. – 273 с.
14. Гнатишин, Л. Б. Організація обліку [Текст]: навч. посібник / Л.Б. Гнатишин, О.С. Прокопишин. – Львів: Магнолія 2006, 2014. – 432 с. – ISBN 978-617-574-104-7: 130.00 р.
15. Воронцова І.І. Удосконалення механізму внутрішнього контролю операцій з оборотними активами підприємства / І.І. Воронцова // Організаційно-економічне та фінансово-кредитне забезпечення сталого розвитку підприємництва: Матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (м. Чернівці, 22 листопада 2013 р.) / МОНУ, БДФЕУ [та ін.]; гол. ред. Прядко В.В. – Чернівці: [БДФЕУ], 2013. – С. 94-97.
16. Моисеенко Е.В. Информационные технологии в экономике. / Моисеенко Е. В., Лаврушина Е.Г. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://abc.vvsu.ru/Books/up_inform_tehno_l_v_ekon/page0009.asp.
17. Буйницька О.П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 240 с.
18. Андреева В.И. Организационное обеспечение работы с кадровой документацией – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ipnou.ru/print/008122/>.
19. Островеерхова Г.В. Инновационность организационной культуры как инструмент повышения эффективности инновационной деятельности / Г.В. Островеерхова // Бізнес Інформ. – 2013. – №8. – С. 101-105. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2013_8_18.
20. Кардашевский В.В. Административно-правовое и организационное обеспечение исполнения управленческих решений штабными подразделениями органов внутренних дел :По материалам Главного управления внутренних дел г. Москвы. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dissercat.com/content/administrativno-pravovoe-i-organizatsionnoe-obespechenie-ispolneniya-upravlencheskikh-reshen>.
21. Єрмошенко М.М. Розвиток промисловості на інвестиційно-інноваційних засадах / М.М. Єрмошенко, С.А. Єрохін, В.М. Шандра, О.І. Гуменюк та ін. // Організаційно-економічні аспекти інноваційного оновлення національної економіки: [колективна наукова монографія]. Розділ. 2.1 / За ред. М.М. Єрмошенка, С.А. Єрохіна. – К.: НАУ, 2008. – С. 60-77.

References:

1. Zakon Ukrayiny "Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukrayini" vid 16.07.99r. №996-XIV [Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine" of 16.07.99. No.996-XIV]. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> [in Ukrainian].
2. Bezrukikh, P.S. (Eds.).(2002). Bukhhalterskiy uchet [Accounting]. Moscow [in Russian].
3. Butynets, F.F. (2003). Bukhhalterskyi oblik v Ukrayini [Accounting in Ukraine]. Zhytomyr, ZhDTU [in Ukrainian].
4. Voynalovych, O.P. (2006). Orhanizatsiya bukhhalterskoho obliku: teoretyko-metodolohichni zasady [Organization of accounting: theoretical and methodological principles]. Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].
5. Ivakhnenkov, S.V. (2010). Informatsiyni tekhnolohiyi audytu ta vnutrishnohospodarskoho kontrolyu v konteksti svitovoyi intehtratsiy [Information technology of audit and internal control in the context of world integration]. Zhytomyr, PP "Ruta" [in Ukrainian].
6. Kundrya-Vysotska, O.P. (2010). Orhanizatsiya obliku v systemi korporatynoho upravlinnya [Organization of accounting in the system of corporate governance]. Nats. bank Ukrayiny, Un-t bank. Spravy, Kyiv [in Ukrainian].
7. Len, V.S., & Hlyvenko, V.V. (2010). Zvitnist pidpryyemstva [Enterprise Reports]. (3d ed.). Kyiv: Karavela [in Ukrainian].
8. Margulis, A.Sh. (1957). Bukhhalterskiy uchet v SSSR – funktsiya gosudarstvennogo upravleniya [Accounting in the USSR – the function of public administration]. Bukhhalterskiy uchet – Accounting, 10, 10-17, Moscow [in Russian].
9. Ostroverkha, R.E. (2008). Orhanizatsiia obliku [Organization of accounting]. Derzh. podatk. admin. Ukrayiny, Nats. un-t derzh. podatk. sluzhby Ukrayiny, Irpin [in Ukrainian].
10. Slozko, T.M. (2013). Bukhhalterskyi oblik v umovakh instytutsiynykh peretvoren: teoriya i praktyka [Accounting in the context of institutional transformations: theory and practice]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury [in Ukrainian].

11. Sopko, V., & Zavorodnii, V. (2000). Orhanizatsiya bukhgalterskoho obliku, ekonomichnoho kontrolyu ta analizu [Organization of accounting, economic control and analysis]. Kyiv.: KNEU [in Ukrainian].
12. Shmigel, A.D. (1978). Organizatsiya bukhgalterskogo ucheta v promyshlenosti [Organization of accounting in industry]. Kyiv: Vyshcha shkola [in Russian].
13. Korenieva, O.H., Miroshnychenko, O.V., & Savchenko, T.H. (2008). Orhanizatsiya obliku v banku [Organization of the account in the bank]. Sumy:UABS NBU [in Ukrainian].
14. Hnatyshyn, L.B., & Prokopyshyn, O.S. (2014). Orhanizatsiya obliku [Organization of accounting]. Lviv: Mahnoliya 2006 [in Ukrainian].
15. Vorontsova, I.I. (2013). Udoskonalennya mekhanizmu vnutrishnoho kontrolyu operatsiy z oborotnyimi aktyvami pidpryyemstva [Improvement of the mechanism of internal control of operations with working assets of the enterprise]. Orhanizatsiyno-ekonomichne ta finansovo-kredytne zabezpechennya staloho rozvytku pidpryyemnytstva: Mizhnar. nauk.-prakt. internet-konferentsiyi (22 lystopada 2013 r.) International. science-practice Internet conferences. Chernivtsi [in Ukrainian].
16. Moiseyenko, Ye.V., & Lavrushina, Ye.G. Informatsionnyye tekhnologii v ekonomike [Information technology in economics]. Retrieved from http://abc.vvsu.ru/Books/up_inform_tehno_l_v_ekon/page0009.asp [in Russian].
17. Buynyt'ska, O.P. (2012). Informatsiyni tekhnolohiyi ta tekhnichni zasoby navchannya [Information technology and technical means of training]. K.: Tsentr uchbovoyi literatury [in Ukrainian].
18. Andreyeva, V.I. Organizatsionnoye obespecheniye raboty s kadrovoy dokumentatsiyey [Organizational support of work with the personnel documentation]. Retrieved from <http://www.ipnpu.ru/print/008122/> [in Russian].
19. Ostroverkhova, G.V. (2013). Innovatsionnost organizatsionnoy kultury kak instrument povysheniya effektivnosti innovatsionnoy deyatel'nosti [Innovativeness of organizational culture as a tool for increasing the effectiveness of innovation activity]. Biznes Inform – Business Inform, 8, 101-105. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2013_8_18 [in Russian].
20. Kardashevskiy, V.V. Administrativno-pravovoye i organizatsionnoye obespecheniye ispolneniya upravlencheskikh resheniy shtabnymi podrazdeleniyami organov vnutrennikh del: Po materialam Glavnogo upravleniya vnutrennikh del g. Moskvy. [Administrative, legal and organizational support for the implementation of managerial decisions by the headquarters of internal affairs bodies: Based on the materials of the Main Department of Internal Affairs of Moscow]. Retrieved from <http://www.dissercat.com/content/administrativno-pravovoe-i-organizatsionnoe-obespechenie-ispolneniya-upravlencheskikh-reshen> [in Russian].
21. Yermoshenko, M.M., Yerokhin, S.A., Shandra, V.M., & Humenyuk, O.I. (2008). Rozvytok promyslovosti na investytsiyno-innovatsiynykh zasadakh [Development of the industry on the basis of investment and innovation]. Orhanizatsiyno-ekonomichni aspekty innovatsiynoho onovlennya natsionalnoyi ekonomiky – Organizational-economic aspects of innovative renewal of the national economy, 60-77, Kyiv: NAU [in Ukrainian].

Надано до редакційної колегії 05.05.2017

Корінько Микола Данилович / Mykola D. Korinko
nickolai.korinko@gmail.com

Посилання на статтю / Reference a Journal Article:

Організація бухгалтерського обліку діяльності кредитних спілок України [Електронний ресурс] / М. Д. Корінько // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2017. – № 3 (31). – С. 110-118. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2017/No3/110.pdf>